

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Філологічний факультет
Кафедра української літератури імені акад. Михайла Возняка

Затверджено
на засіданні кафедри
української літератури
імені акад. Михайла Возняка
філологічного факультету
ЛНУ імені Івана Франка
(протокол № 1 від 30 серпня 2023р.)

Завідувач кафедри

Микитюк В. І.

СИЛАБУС
із вибіркової навчальної дисципліни
«Національно-культурна ідентичність української драматургії»
першого освітнього рівня вищої освіти
для здобувачів галузі знань 03 “Гуманітарні науки”,
спеціальності 035 “Філологія”,
спеціалізації 035.01 “Українська мова та література”

Силабус спецкурсу
«Національно-культурна ідентичність української драматургії»
(2023/2024 навчальний рік)

Назва спецкурсу	Національно-культурна ідентичність української драматургії
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет імені Івана Франка Львів, вул. Університетська, 1
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Філологічний факультет, кафедра української літератури ім. акад. М. Возняка
Галузь знань, шифр та назва спеціально-сті	Галузь знань 03 Гуманітарні науки. Спеціальність 035 Філологія. Спеціалізації: 035.01 українська мова і література, 014.01 середня освіта.
Викладач курсу	Працьовитий Володимир Степанович, доктор філологічних наук, професор
Контактна інформація викладача	volod_prac@ukr.net
Консультації по курсу відбуваються	У дистанційному режимі.
Сторінка курсу	
Інформація про курс	Спецкурс «Національно-культурна ідентичність української літератури» є спеціальною навчальною дисципліною для ОС «Бакалавр» спеціальності 035 Філологія, спеціалізацій: 035.01 українська мова та література та 014.01 спеціальна освіта, яка у VII семестрі викладається в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS) і має 16 лекційних годин та 16 годин практичних занять (на 1 групу). Підсумковий контроль – залік.
Коротка анотація курсу	Спецкурс «Національно-культурна ідентичність української драматургії» є невід’ємною складовою підготовки студентів за спеціальністю «філологія». Основним завданням курсу є ознайомлення студентів із драмами, в яких найбільш виразно проявилася національно-культурна ідентичність від її зародження до сучасності.
Мета та цілі	Мета спецкурсу “Національно-культурна

<p>курсу</p>	<p>ідентичність української драматургії” – на основі аналізу п’єс, написаних у різні періоди національно-культурного розвитку українців, показати органічний зв’язок драми з національним життям. В умовах багатолітньої бездержавності українська література стала зброєю для утвердження національно-культурної ідентичності. Драматургія через театр стала трибуною для проголошення національно-патріотичних ідеалів. Вона акумулювала в собі національне світосприйняття, спрямоване на збереження звичаїв, традицій, морально-етичних принципів українського народу. Тому доцільно розглядати українську драматургію як продукт національної духу, не залишаючи поза увагою її тематику, проблематику та поетику</p> <p>Цілі курсу. Ознайомити студентів з українською драматургією в плані її національної специфіки, допомогти студентам засвоїти складний, об’ємний матеріал та розібратися в суперечностях, зумовлених як об’єктивними, так і суб’єктивними факторами розвитку національної драми, зосередити увагу на досягненнях та прорахунках драматургів, виробити навички аналізу драматургічного тексту з позицій українського менталітету.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Антонович В. Про козацькі часи на Україні. Київ, 1991. 274 с. 2. Антонович Д. Триста років українського театру. 1616-1619. Прага, 1925. 276 с. 1. Арістотель. Поетика. Київ, 1967. 238 с. 2. Багряний І. Українська література й мистецтво під комуністичним московським терором // Сучасність. 1994. № 11. С. 13-23. 3. Борщак І., Мартель Р. Іван Мазепа: Життя й пориви великого гетьмана. Київ, 1991. 136 с. 4. Возняк М. Історія української літератури: У 2-х кн. Кн. 2. Львів, 1994. 560 с. 5. Гординський Я. „Владимир” Теофана Прокоповича // Записки НТШ. 1920. Т.130. С.19-73. 6. Грушевський М. Ілюстрована історія України. Київ, 1992. 544 с. 7. Грушевський М. Хто такі українці і чого вони хочуть. Київ, 1991. 240 с.

8. Давидова І. Малі форми драматургії. Київ, 1966. 140 с.
9. Дорошенко Д. Нарис історії України. Львів, 1991. 576 с.
10. Єфремов С. Історія українського письменства. Київ, 1995. 688 с.
11. Івашків В. Українська романтична драма 30-80-х років ХІХ століття. Київ, 1990. 143 с.
12. Івашків В. Іван Тобілевич (Карпенко-Карий). Нарис життя і творчості. Тернопіль, 2011. 192 с.
13. Івашків В. Марко Кропивницький. Нарис життя і творчості. Львів, 2020. 136 с.
14. Іларіон, митрополит. Дохристиянські вірування українського народу. – К., 1992. – 424 с.
15. Ільницький М. Людина в історії. Київ, 1989. 396 с.
16. Історія України в особах ІХ-ХVІІ ст. Київ, 1993. 396 с.
17. Історія українського війська. Львів, 1992. 712 с.
18. Киричок П. Марко Кропивницький. Київ, 1985. 150 с.
19. Костюк Г. У світі ідей і образів. Сучасність, 1983. 537 с.
20. Крип'якевич І. Історія України. Львів, 1990. 520 с.
21. Кузякіна Н. П'єси Миколи Куліша. Київ, 1970. – 520 с.
22. Кузякіна Н. Іван Кочерга. – Київ, 1968. – 269 с.
23. Левицький В. Хутір Надія. Дніпропетровськ, 1978. 61 с.
24. Лужицький Г. Вибране. Івано-Франківськ, 1998. 276 с.
25. Наливайко Д. Козацька християнська республіка. Київ, 1992. 495 с.
26. Падалка Н. Вивчення творчості І. Карпенка-Карого (І. Тобілевича) в школі. Київ, 1970. 152 с.
27. Пархоменко М. Драматургія Івана Франка. Львів, 1956. 128 с.
28. Повість врем'яних літ. Київ, 1990. 558 с.

29. Працьовитий В.С. Мозаїка національно-культурної ідентичності в українській літературі. Львів, 2016. 488с.
30. Працьовитий В. Національний характер в українській драматургії 20-х – початку 30-х років ХХ століття. Львів, 2004. 299 с.
31. Працьовитий В. Національна самобутність драматургії Івана Франка. Львів, 2006. 192 с.
32. Працьовитий В.С. Українська драматургія 20-30 – х років ХХ століття. Жанрова модифікація. Львів, 2001. 132 с.
33. Працьовитий В. Українська історична драматургія. Львів, 2009. 209 с.
34. Прокопович Ф. Про мистецтво поезії // Теорія драми в історичному розвитку. Київ, 1950. С. 141-143.
35. Рудницький Л. Драматургія Григора Лужицького //Записки НТШ. Т. ССХХІV. С.185-209.
36. Семенюк Г. Українська драматургія 20-х років. Київ, 1985. 177 с.
37. Семенчук І. Мистецтво композиції і характер. Київ, 1974. 131 с.
38. Сміт Ентоні Д. Національна ідентичність. Київ, 1994. 223 с.
39. Сокирко Л. М. П. Старицький. Критико-біографічний нарис. Київ, 1960. 169 с.
40. Стеценко Л. І. Карпенко-Карий (І. К. Тобілевич). Київ, 1957. 306 с.
41. Українська література ХVІІІ ст. Київ, 1983. 694 с.
42. Теорія драми в історичному розвитку. Київ, 1950. – 626 с.
43. Чорній С. Український театр і драматургія. Мюнхен; Нью-Йорк, 1980. 470 с.
44. Чугуй О. Класик української драматургії. Київ, 1970. 48 с.
45. Шевальє П'єр. Історія війни козаків проти Польщі. Київ, 1993. 224 с.
46. Щербаківський В. Формація української нації. Нью-Йорк, 1958. 45 с.
47. Янів В. Нариси до історії української етнопсихології. Мюнхен,

	<p>1993. 205 с. 39</p> <p>48. Янів В. Психологічні основи окциденталізму. Мюнхен, 1996. 205 с.</p> <p>49. Яранцева Н. Про драматичне. Київ, 1971. 131 с.</p> <p>50. Ярема Я. Українська духовність в її культурно-історичних вимірах. Львів, 1935. 75 с.</p>
Тривалість курсу	1 семестр
Обсяг курсу	32 години аудиторних занять, з яких 16 лекційних годин для потоку, 16 годин практичних занять та 32 годин для самостійної роботи студента, 3 кредитні модулі.
Очікувані результати навчання.	<p>Студент повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • найвизначніші досягнення драматичного мистецтва; • специфіку драматургічного тексту; • культурно-історичні умови виникнення та розвитку української національної драматургії; • жанрово-тематичне різноманіття творів <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • орієнтуватися в творчому доробку українських драматургів; • аналізувати та оцінювати драматургічні тексти з позицій українських національних ідеалів.
Ключові слова.	Національно-культурна ідентичність, драма, комедія, трагедія..
Формат курсу.	Нормативний, викладання якого здійснюється через проведення лекцій, практичних занять та консультацій; очний і заочний.
Теми	* СХЕМА КУРСУ
Підсумковий контроль, форма.	Залік
Пререквізити.	«Історія української драматургії», «теорія драми», «історія України», «філософія», «психологія».
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися	Під час викладання курсу використані такі методи навчання, як <i>біографічний, історіографічний, порівняльно-історичний, культурно-історичний, рецептивно-естетичний, герменевтичний, а також</i>

<i>під час викладання курсу.</i>	методи проблемного викладу, спостереження та аналізу, бесіди тощо.
<i>Необхідне обладнання.</i>	<i>Мультимедійна дошка, ноутбук, проектор.</i>
<i>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності).</i>	<i>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Нарахування балів здійснюється таким чином: 1) опитування під час проведення практичних занять – 50 балів; 2) опитування під час іспиту – 50 балів.</i>
<i>Питання до іспиту</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Як пов'язана художня творчість з національним життям? 2. Які особливості розвитку української драматургії? 3. Які жанрово-стильові особливості шкільної драми? 4. Які визначні постаті української історії відображені в драмах? 5. У чому полягає специфіка історичної драми? 6. Що таке драматичний конфлікт? 7. Що являє собою національний характер як літературознавча категорія? 8. Як вибудовує драматург художні версії національного характеру в історичній драмі? 9. Яку проблему порушив Феофан Прокопович у трагікомедії «Владимир»? 10. Як висвітлений образ Богдана Хмельницького в шкільній драмі «Милость Божія»? 11. Як відтворив національно-визвольні змагання Спиридон Черкасенко у драмі «Северин Наливайко»? 12. Яку роль відіграє образ-характер у трагедії «Сава Чалий» М.Костомарова? 13. Яку роль відіграє внутрішній конфлікт у трагедії „Сава Чалий” І.Карпенка-Карого? 14. У чому виявляється романтика княжих часів у драмі-казці «Сон князя Святослава» Івана Франка? 15. Як Іван Франко потрактував образи-характери у драмі «Учитель»? 16. На яких суперечностях княжої доби загострив

І.Франко в п'єсах "Три князі на один престол" та „Славою і Хрудош”?

17. У чому виявляється етноментальна основа конфлікту в трагедії «Украдене щастя» Івана Франка?
18. У який спосіб Іван Франко досягає жанрово-стильового синтезу в одноактівці «Будка ч. 27»?
19. Які засоби характеротворення використовує Іван Франко у трагедії «Чи вдуріла»?
20. У чому особливість стильової манери Івана Кочерги в драматичній
а. поемі „Ярослав Мудрий”?
21. Яку роль відіграли інтермедії в утвердженні української національної драматургії?
22. Хто запропонував нові конфлікти і нову мову героїв в українській драматургії 20-х – початку 30-х років ХХ століття?
23. У чому полягає суть національно-культурної ідентичності української драматургії?
24. Яка сценічна доля драми „97” Миколи Куліша?
25. Які засоби характеротворення використав Микола Куліш у драмі „Комуна в степах”?
26. Яку проблему порушив Микола Куліш у драмі „Прощай, село”?
27. Яка основна властивість комедії?
28. Яку соціальну функцію виконує комедія?
29. У чому особливість комедійних образів-характерів?
30. Звідки бере початок українська комедіографія?
31. Які жанрові особливості інтермедії?
32. Як розвивалася комедіографія 20-30-х років ХХ століття?
33. У чому основна сила комедії?
34. Які засоби типізації використовує комедіограф?
35. Що таке комедійна фантазія?
36. Як комедіограф досягає гіперболізації комедійних образів?
37. Як проявляється національна специфіка комедійних образів-характерів?
38. Під впливом яких обставин відбулося витравлення національно-культурних особливостей українців?
39. Як відтворив драматург проблему меншовартості українців?

	<p>40. Як драматург вибудовує конфлікт у комедії „Мина Мазайло”?</p> <p>41. Які засоби характеротворення використовує Микола Куліш у комедії „Мина Мазайло”?</p> <p>42. Як Микола Куліш відтворив процес розшарування української нації?</p> <p>43. Які національні типи відтворив Микола Куліш у комедії „Отак загинув Гуска”?</p> <p>44. Проти кого спрямована сатирична комедія „Хулій Хурина”?</p> <p>45. Які персонажі-карикатури створив Яків Мамонтов у трагікомедії „Республіка на колесах”?</p> <p>46. Як розвивалася трагедія в українській драматургії 20-30-х років ХХ століття?</p> <p>47. Як проявляється національна самотність трагедії?</p> <p>48. Що властиво трагічному образу-характеру?</p> <p>49. Яким має бути стиль трагедії?</p> <p>50. Як вибудовує внутрішній конфлікт Микола Куліш у трагікомедії «Народний Малахій»?</p> <p>51. Як розвінчує міф про „нову людину” Микола Куліш у драмі „Зона”?</p> <p>52. Які процеси українства відтворив Микола Куліш у трагедії „Патетична соната”?</p> <p>53. У чому вбачав трагедію української національної еліти Микола</p> <p style="text-align: center;">і. Куліш?</p> <p>54. Як інтерпретували „Патетичну сонату” радянські дослідники?</p> <p>55. Яка сценічна доля „Патетичної сонати” Миколи Куліша?</p> <p>56. У чому жанрово-стильова особливість „Патетичної сонати”?</p> <p>57. Як зображений у трагедії ліричний герой?</p> <p>58. У чому полягала трагічна провина Ілька Юги?</p> <p>59. Як вирізьблює Микола Куліш образ Ступай-Ступаненка?</p> <p>60. У чому символічність образу Марини?</p>
Опитування	<i>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде</i>

	<i>надано по завершенню курсу.</i>
--	------------------------------------

СХЕМА КУРСУ

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література	Завдання, год	Термін виконання
1 т.	<p>Національний елемент – фундаментальна основа зародження та розвитку українського драматичного мистецтва.</p> <p>Трагедокомедія «Володимир» Феофана Прокоповича та «Милість Божа» невідомого автора – перші історичні драми.</p>	<p>Лекція-2 год.</p> <p>Практ.-2 год.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Борщак І., Мартель Р. Іван Мазепа: Життя й пориви великого гетьмана. Київ, 1991. . 2. Возняк М. Історія української літератури. У двох книгах. Львів, 1994. Кн. 2. 3. Гординський Я. «Владимир» Феофана Прокоповича // Записки НТШ. 1920. Т. 130. 4. Грушевський М. Ілюстрована історія України. Київ, 1992. . 5. Іларіон, митрополит. Дохристиянські вірування українського народу. Київ, 1992. 6. Ільницький М. Людина в історії. Київ, 1889.. 7. Працьовитий В. 	<p>Зародження українського драматичного мистецтва: пісні, танці, хороводи, діалоги мандрівних дяків. Шкільна драма: тематика, проблемати, жанрово-стильові особливості. Постаті Володимира Великого та Богдана Хмельницького в перших історичних драмах.</p>	до 10. 09. 2023.

			Українська історична драматургія. Львів, 2009. 2010 с. 8. Працьовитий В. Мозаїка національно-культурної ідентичності в українській літературі: навчально-методичний посібник / В. Працьовитий. Вид. 2-ге, доповн. Львів, 2016.		
2 т.	Інтермедії –запорука розвитку української сміховинної культури. «Наталка Полтавка» та «Москаль-чарівник» Івана Котляревського.	Лекція – 2 год. Практ.– 2 год.	1. Антонович А. Триста років українського театру. 1619-1919. Прага, 1925. . 2. Котляревський І. Вибрані твори. Київ, 1976. . 3. Мірчук І. Історія української культури // Віктор Петров, Дмитро Чижевський, Микола Глобенко, Історія літератури. Мюнхен-Львів, 1994. 4. Чорній С. Український	Утвердження морально-етичних ідеалів у драмі «Наталка Полтавка». Гумор і сатира у водевілі «Москаль-чарівник». Особливості творення національних характерів у драматургії І. Котляревськогою.	до 17. 09. 2023.

			театр і драматургія. Мюнхен-Нью-Йорк, 1980.		
3 т.	Звичаї, традиції, морально-етичні ідеали та естетичні уподобання українців у романтичній драматургії XIX століття. Драма «Назар Стодоля» Тараса Шевченка	Лекція – 2 год. Практ. -2 год.	1.Бойко Ю. Творчість Тараса Шевченка на тлі західноукраїнської літератури. Мюнхен, 1956. . 2.Вовк Ф. Студії з української етнографії та антропології. Прага, 1927.. 3. Шубравська М. Весільні обряди у творчості Т.Г. Шевченка. Готування рушників і сватання // Народна творчість та етнографія. 1983. № 2. 4.Янів В. Українська родина в поетичній творчості Шевченка // Зап. Н.Т.Ш. Тарас Шевченко. Нью-Йорк- Париж- Торонто. 1962. Т. 176.	Стильова манера автора. Образи-характери. Особливості національного колориту твору.	до 24. 09. 2023.
4 т. 2 год.	Історична драматургія як засіб утвердження героїчного начала в характері українця.	Лекція – 2 год.	1. Брюховецький В. Іван Кочерга // Кочерга І. Драматичні твори. Київ,	Жанрово-стильові особливості драми «Ярослав Мудрий»	до 01. 10. 2023.

	<p>Ідейно-естетичний аналіз історичної драми «Ярослав Мудрий» Івана Кочерги</p>	<p>Практ. – 2 год.</p>	<p>1989.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Дем'янівська Л. Українська драматична поема. Київ, 1984. 3. Історія української літератури. Київ, 1971. Т. 7. 4. Кузякіна Н. Іван Кочерга. Київ, 1968. 5. Кузякіна Н. Нариси української радянської драматургії. Частина II-га (1935-1960) . Київ, 1963. 6. Полонська-Василенко. Історія України: У 2 т. Київ, 1992. Т. 1. 7. Старинкевич Є. Драматургія Івана Кочерги. Харків, 1947. 8. Чорній С. Український театр і драматургія. Мюнхен-Нью Йорк, 1980. 9. Шаян В. Проблеми української віри / В. Шаян. Лондон, 1972. 	<p>Івана Кочерги. Історичне тло. Типи конфліктів. Засоби характеротворення.</p>	
--	---	------------------------	---	---	--

5 т.	<p>Національна самобутність драматургії Івана Франка.</p> <p>Відображення глибинних порухів української душі у трагедії «Украдене щастя» Івана Франка.</p>	<p>Лекція – 2 год.</p> <p>Практ. – 2 год.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Білошан Я. Драматургія Івана Франка. Київ, 1955. 253 с. 2. Луців Л. Іван Франко – борець за національну і соціальну справедливість. Нью Йорк; Джерсі Ситі. 1967. 654 с. 3. Працьовитий В. Мозаїка національно-культурної ідентичності в українській літературі. Львів, 2016. 4. Працьовитий В. Національна самобутність драматургії Івана Франка. Львів, 2006. 192с. 	<p>Жанрово-стильові особливості трагедії «Украдене щастя» Івана Франка. Трагічна провина образів-характерів. Засоби характеротворення.</p>	До 08.10. 2023
6 т.	Національна природа образів-характерів у драмі.	Лекція – 2 год.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кисельов Й. Драматурги України. Київ, 1967. 2. Костюк Г. У світі ідей і 	Відтворення панорами подій в українському селі під час	До 15.10. 2023

	Ідейно-естетичний аналіз драми «97» Миколи Куліша .	Практ. – 2 год.	<p>образів. Сучасність, 1993. Кузякіна Н. Нариси української радянської драматургії. Київ, 1963.</p> <p>3. Куліш М. Твори: У 2-х т. Київ, 1990.</p> <p>4. Курбас Л. Філософія театру. Київ, 2001.</p> <p>5. Працьовитий В. Національний характер в українській драматургії 20-х – 30-х років ХХ століття. Львів, 2004.</p>	голодомору 1921-1922 рр. Об'єктивне відображення характерів українських селян. Боротьба за українську віру та справедливість.	
7 т.	Жанрово-стильові особливості комедії. Проблема меншовартості у комедії «Мина Мазайло» Миколи Куліша	Лекція – 2 год. Практ. – 2 год.	<p>1. Дем'янівська Л., Семенюк Г. Українська радянська драматургія. Київ, 1987.</p> <p>2. Кузякіна Н. П'єси Миколи Куліша, Київ, 1967.</p>	Комедія як художній засіб вдосконалення українського суспільства. Образи-гіперболи. Засоби творення комедійних образів-характерів.	До 22.10. 2023

			3. Працьовитий В. Українська драматургія 20-30-х років ХХ століття. Жанрова модифікація. Львів, 2001.		
8 т.	Трагедія – вища форма драматичного мистецтва. Національна органічність образів- характерів у трагедії «Патетична соната» Миколи Куліша.	Лекція – 2год. Практ. – 4 год.	1. Костюк Г. У світі ідей і образів. Сучасність. 1983. 2. Кравченко Б. Соціальні зміни і національна свідомість в Україні ХХ століття. Київ, 1997. 3. Кузякіна Н. Драматург Микола Куліш. Київ, 1962. 4. Липа Ю. Призначення України. Нью-Йорк, 1953. 5. Працьовитий В. Національний характер в українській драматургії 20-х-30-х років ХХ	Жанрова природа трагедії. Особливості стилю. Індивідуалізація образів-характерів. Катарсис трагедійного твору.	До 29.10. 2023

			століття.		
--	--	--	-----------	--	--